

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του Κλαυδίου· ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του και, αφού σκοτώθηκε ο Σκριβωνιανός, τον οδηγούσαν σιδηροδέσμιο στη Ρώμη. Επρόκειτο να επιβιβασθεί σε ένα πλοίο· η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να επιβιβαστεί μαζί. Δεν το κατόρθωσε: νοίκιασε ένα ψαράδικο καραβάκι και ακολούθησε το τεράστιο πλοίο.

Μια νύχτα δηλαδή καθόταν με την κόρη της αδελφής (της) σε κάποιο μικρό ιερό και περίμενε μέχρις ότου ακουστεί κάποια φωνή που να ανταποκρινόταν στον σκοπό τους. Τελικά η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία (της) να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση της. Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ ευχαρίστως σου παραχωρώ τη θέση μου». Αυτόν τον λόγο λίγο αργότερα επιβεβαίωσε η ίδια η πραγματικότητα.

B1.

1. Σ

2. Λ

3. Σ

4. Λ

5. Λ

B2.

μετάδοση: *dabat*

ναυάγιο: *navem* ή *naviculam*

νυχτερινός: *nocte*

απόσταση: *standi*

μητρότητα: *materteram*

Γ1α.

nocte: noctium

sorōris: sororum

vox: vocum

sede: sedum

Γ1β.

lacrimae: lacrima

diu: Συγκριτικός βαθμός: diutius, Υπερθετικός βαθμός: diutissime

siccis: siccā

eius: ea

ingentem(que): Συγκριτικός βαθμός: ingentio(que), Υπερθετικός βαθμός: ingentissimam(que)

Hoc dictum: haec dicta

res ipsa: rei ipsius

Γ2α.

orābat: orabunt

impetrāvit: impetrabunt

conduxit: conducent

secūta est: sequentur

Γ2β.

vincerent: vicisti

egrediebātur: egredi

redībat: redeuntis

moverat: motu

fuerat: fuisset

Erat ascensūrus: ascensuri fuerint

petit: γενική γερουνδίου: petendi, αφαιρετική γερουνδίου: petendo

fēcit: ενεστώτας: fac, μέλλοντας: facito

dixit: dicimini

Δ1α.

se: είναι άμεσο αντικείμενο στο ρήμα «dabat», άμεση αυτοπάθεια

contra Claudium: είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της εχθρικής κατεύθυνσης ή εναντίωσης σε πρόσωπο στο ρήμα «moverat»

piscatoriam: είναι επιθετικός προσδιορισμός στο «naviculam»

standi: είναι γενική του γερουνδίου ως γενική αντικειμενική (γενική ως συμπλήρωμα) στο «morā»

paulo: είναι αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο «post»

Δ1β.

Hoc dictum paulo post re ipsā confirmatum est.

Δ2α.

dum aliqua vox congruens proposito audiretur: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το «expectabat». Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο «dum» και εκφέρεται με υποτακτική χρόνου παρατατικού («audiretur»), διότι η πράξη δεν ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, αλλά περιγράφεται και ως προσδοκία ή επιδίωξη. Σε σχέση με την πρόταση που προσδιορίζει, δηλαδή την κύρια, δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (το «expectabat» που είναι παρατατικός).

ut sibi paulisper loco cederet: δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα «rogavit» της κύριας πρότασης που προηγήθηκε. Εισάγεται με τον βουλητικό σύνδεσμο «ut», διότι είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της δηλώνει απλώς κάτι το επιθυμητό και χρόνου παρατατικού («cederet»), διότι εξαρτάται από το ρήμα της κύριας πρότασης («rogavit») που είναι ιστορικού χρόνου. Αναφέρεται στο παρελθόν (ή δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν). Έχουμε ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, καθώς η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της. (Συγχρονισμός κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).

Δ2β.

Caecilia dixit se libenter illi suā sede cedere.